

Det kongelige Teater, Turbinehallerne 2004, Mefisto

Temaet slås an idet man kommer ind i scenerummet: Det kongelige teater - en reception? et diskussionspanel? i hvert fald en moderne strømlinet virksomhed med arkitekttegnede møbler og smart logo, monitoren i loftet er klar med sit reklamebudskab, de 8 "ansatte" pænt anbragt bag den velpolerede skranke, klar til at møde publikums udfordring.

En af disse ansatte har imidlertid allerede rejst det afgørende spørgsmål for al kunst og alle kunstnere - hvad og hvem tjener kunsten ?

Gustaf Gründgens - som først flygtede fra - så lokkedes tilbage til - så blev interneteret af - og så blev taget til nåde af - hhv Hitler og besættelsesmagterne - er kun et eksempel, hvis skæbne her danner udgangspunkt for diskussionen.

Det andet udgangspunkt er den tyske nationalroman "Faust" om lægen, som sælger sin sjæl til Fanden, og som til gengæld får alt hvad han ønsker sig - indtil den dag, han er tilfreds og lykkelig og beder øjeblikket om at dvæle lidt endnu

I denne krydsild af tema'er springer "Skuespilleren" (Anders Mossling) rundt som en bajads - Goethes "lystige person" - omgivet af samfundets støtter, publikum, venner og kærester - samt lejlighedsvis Vorherre - og i hvert fald hele tiden forfulgt af Fanden selv.

Hvem der er hvem hvornår er lige så svært at se her på scenen, som det er i det virkelige liv.

Stykket er langt - og det er længe om at komme i gang. Man bruger lang tid på 1. akts eksposition og definering af universet. Man gør sig måske for megen umage - har ikke tillid til, at vi er hurtige nok i opfattelsen? Det kongelige publikum og deres anmeldere er lullet ind i en traditionel teaterkonception, som DETTE stykke ligger milevidt på afstand af.

Denne forestilling kan ikke passes ind i aktantmodellen, der er intet "plot" og ingen "suspense". Den fortæller ikke ved hjælp af handlende personers handlinger. Ordene er der ikke for at fortælle om personernes følelser, men for sammen med billederne, maskerne og bevægelsesmønstrene at skabe associationer i publikums hoveder. Har man ikke turdet stå ved det og forsøgt at tilfredsstille den traditionelle konception? og havner 1. akt derfor i en slags Limbo mellem konceptionerne? Jeg ved det ikke. Men efter 1. pause er der ikke noget, der hænger, og ens opmærksomhed er udelt.

Man præsenterer en - som jeg ser det - ædende ond satire, men også en fortvivlet hudløs og ærlig beskrivelse af en verden, som det for nærværende er nærmest umuligt at satirisere over.

Det trækker måske ikke det Kongeliges "normale" publikum. Men hvorfor lader ledelsen så ikke stykket gå tiden ud, nu hvor rygtet har spredt sig, at det Kongelige for en gangs skyld har oppet sig og spiller moderne kulturpolitisk teater? En nærliggende teori kunne være, at man føler sig ramt under bæltstedet.

Hvorfor skælder anmelderne så ud? en nærliggende teori kunne være, at pressen i dag måske i endnu højere grad end kunstnerne må tjene som ludere for magten. Mens kunstnerne har mulighed for gennem deres kunst at distancere sig fra prostitutionen og relativere den, så er medieluderne hjælpeløst fortabte i deres egne illusion om "den frie presse".

Det handler dette stykke så ikke om - det må Paulin skrive næste gang.